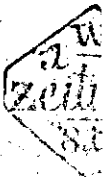

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Pénteken September 17-dik napján, 1813-dik esztendőben.

A' tsatáro mezőkről.

A' múlt kedden este, úgymint e' fo-
lyó September 14-ik napján, a' belső Aus-
triában táborozó Austriai Csász. és Királyi
armádának derek fő vezére Báró *Hiller*
hadi fegyvertárnester következő külö-
nös tudósítást küldött Klagenfurthból ide a'
Csász. Kir. Udvari Cancellariához, hogy a'
Lajbach és Gilly közt vívő és mellett
táborozó, és Generál *Fölseis* vezérlése alatt
lévő hadiseregeinket megtámadta az ellenség
avvala' szándékkal lévén, hogy azokat azon he-
lyekről kimozdítsa. Mindazáltal az ellen-
ségnek ezen manőverjét, avagy hadi for-
télyát Generál *Fölseis* megelőzte, azt meg-
támadta, és úgy öszve szorította, hogy a'
leg közelebb lévő helységek és a' nagy Kah-
lenbergi hegyek között kellett magának
menedékhelyet keresni. Ez az ellenségel való
tata setét éjjelig tartott, mellyben *Velotti*
Fr. brigadéros Generális megsebesítettvén
fogságba esett, a' több győzedelmek 2 ágyú-
ból, 2 munitziós szekérből, 1 zászlóból,
és sok bagázsából állottak. — Ezen hadi
tudósításnak elküldetése előtt már 300 fog-
ságba esett emberek vitettek bé, és mivel
üzőbe vétetődött az ellenség, több hadi
foglyokra is számot lehet tartani. Miné-
künk sokkal kevesebb veszteségünk volt.

Ennek a' belső Austriai Cs. K. armá-
dának bal szárnyán, Generál Gróf *Nugent*

azt a' hasznát vette a' maga *Materiaisig* elő-
re való nyomulásának, hogy *Lazarich* kapi-
tányt egy gyalog és egy huszár osztállyal Mit-
terburgba Istriának nevezetes városába küld-
hette, oly véggel, hogy ottan az előbbi
Istriai landwehirstákat, az az, tartomány-
béli katonaságot organizálhassa, vagy lábra
állíthassa, 's annál fogva a' Polai és Rovig-
noi ellenséges katona őrizetet hátul vehes-
se. — Ezt a' feltételt nagy okossággal és
szerentsével véghez is vitte kapitány *Laza-
rich*, mivel az Austriai szelid kormányhoz
szokott Istriabéliek seregenként gyűlvén ő
hozza, azon seregnek nagyobb része orga-
nizáltatott, sőt azon vidék lakosival is meg-
szaporítottat, a' kikkel a' nevezett Kapi-
tány e' folyó September 3-ik napját köve-
tett éjjel azokat az ellenséges seregeket,
mellyek Polából és Rovignóból Mitterburg-
ba menni igyekeztenek, megtámadta, és
600 embert 's négy stabalis tisztet fogságba
ejtett, és tőlök két haubitzát el nyert.

A' Klagenfurthból jött leg újabb tndo-
sítások szerént, e' folyó September 6-ik
napjától fogva tsendessen viselte magát az
ellenség, semmit sem kezdett a' Csász. Kir.
Ármáda jobb szárnya ellen, hanem a' Pod-
pats mellett álló Generálisok, úgymint,
Fölseis, és a' Weixelburg szomszedságá-
ban táborozó Gen. *Rebrovich* ellen moz-
dulásokat tett, kinek a' nevezett Generális

sok eleibe menvén, rész szerént a' Száva vizén túl, rész szerént Lajbachba kergették, a' melly alkalmatossággal a' Gen. *Rebrovich* avantgárdája, vagy előserege egészen a' Lajbachi külső városokig űzte őket, azután pedig Weixelburgba vissza ment.

Generál Gróf *Nugent* armádájának nagyobb részével Lippa mellett állott, külső vigyázói *Materia* mellett, és patrollírozó katonáit *Adelbergig* küldözte előbre. — A' *Lyubai*, *Pagoi* és *Arbei* szigeteket az Aus triai hadi seregek elfoglalták, minekután na az azokban volt katona őrizetek az Aus triai zászlók alá által mentek volna, négy ágyút és igen sok sőt találtak ottan a' győ zedelmeseke.

Az Austriai Csász. Armádának fő hadi szállásáról *Töplitzből*, Septemb. 10-ik napján ezeket írják:

A' Szakszóniai udvari újság levelekben következő tudósítások adattak ki a' Frantzia Armádáról: A' Fr. Császár, *úgymond*, Felső Lusatziban, *Laubau* mellett egészen meg verte Gen. *Blüchert*, a' *Tarenti* Hertzeg (*Marsal Macdonald*) Boroszlón túl űzi ötet. — A' Svécziái *Korona* hertzeg minden ponton szoríttatik; a' *Reggioi* hertzeg mindenütt nyomon űzi, és már *Augustus* 28-ik napján *Berliuben* kellett néki lenni. — *Augustus* 19-ik napján, *Zittaun* és *Rumburgon* által Cseh Országba ment *Napoleon* Császár, és csak 12 órán földre van *Prágától*. — Képtelen volt az egyesült armáda a' mezei úton Cseh Országba hát rálni; Generál *Vandamme* 72 batallionnal űzi azt s. a. t.

Ezt a' Szakszóniai udvari újságot követezőképen lehet megtáfolni: „*Blücher* Generálnak fő hadi szállása *September* 3-ikán *Görlitzben* volt; a' Svécziái *Korona* hertzegnek, *September* 4-ik napján *Rödigében* *Treuenbitzen* és *Wittenberga*

közt. — Az egyesült armádának, *Sept.* első napján *Töplitzbe*; az ezt űző Fr. Generál *Vandamme* személyesen marsirozik az északi Orosz Birodalomba vivő úton (az az; fogva viszik oda) — *Prágába* 3 Fr. Generálisok, közel 300 tiszték, 's 9000 Fr. foglyok kísértettek hé, 80 darab ágyúk vitetnek az Ország belső részébe. — *Boroszló* felé 18000 fogsagba esett *Frantziák* és 103 *Frantzia* ágyúk vitetnek. — *Berlinben* *September* első napjaiban már 200 *Frantzia* tiszték, 6000 köz emberek, és 40 fogott ágyúk számláltattak. — Ezekben a' helyekben mind ekkorig semmit sem tudtak a' nevezett *Frantzia* vezérekről. — *Ugy* látszik, hogy az ellenség a' maga armádiáját össze húzza, hogy avval *Cseh Országba* béüthessen, kinek elfogadására mi mindenkor készen vagyunk.

A' *Töplitzi*, 11-ik *Septembéri* tudósítások szerént, azon hólnap 9-ik napján, *Dreždából* számos ellenség ment ki a' *Cseh* Országi határok felé, a' kik előtt az Orosz előseregek hátrabb mentek, a' *Peterswaldi* és *Értztornó* hegyeknek szoros nyílásai-*kig*, és semmi verekedésbe nem bocsátkoztak. — *Tegnap*, *Sept.* 10-ik napján, három nagy osztály seregek jelentek meg a' *Nollendorfi* és *Ebersdorfi* utakon, a' *Misnii* kerületben, a' mellyek *Graupenig* szabadon bocsátattak, hanem ottan az ellenség ágyúkkal köszöntettek meg, és az ezt követett verekedés dél után két órától fogva esteli 7 óráig tartott, 's akkor minden ponton össze szoríttatott, és hátrabb vezetett az ellenség, a' ki ágyúinknak levett, 's kardjainknak élet tovább nem szenvedhetvén, a' hegyekre vonták magokat. Ezek közzül sokan estek rabzságba, a' meg öletetteknek és sebbe esteknek számát még eddig meghatározni nem lehetett. A' fogságba estek vallástételek szerént, *Napoleon* Császár maga is jelen volt a' *Nollendorfi* útra ment *Frantzia* osztály seregnél, a' hol

semmi nagy verekedés nem esett. Mára is vártuk az ellenségnek reánk való útését, de úgy láttzik, hogy semmi sem lesz belőle.

A' leg utolsóbb Sléziai tudósítások szerint, a' Generál Blücher ármadiája Bautzen felé sebessen marsirozik, minekutánna Septemb. 8-ik napján megtámadólag viselte magát. — A' Svétziai Korona hertzeg Wittenberga ellen indult ki, és számos hadi népet küldött az Albis folyóviz bal partjára. — Tegnap előtt (Septemb. 9-ik napján) Orosz Oberster herczeg *Madatoff*, néhány huszárokkal és Kozákokkal, Bautzen és Drézda közt, 200 Fr. puskaporos szekeret a' levegőbe vettetett, a' Frantzia Császár bagázsijának egy részét elkapta, és 1200 Frantziát fogott el.

A' Svétziai Korona Hertzegnek *Rödigkei* fő hadi szállásán, September 4-ik napján következő foglalatú bülletin adattatott ki: A' Korona herczeg a' maga fő hadi szállását Aug. 30-ik napján, innen *Bachholzba*, Közép Marchiának alsó Lutzitzia határánál fekvő városába tette által, a' következő napon Treuenbitzenbe, onnat pedig ide tette által.

Luckau a' Szakszoniai határok mellett egy olly pont, mellyet az ellenség a' fegyver nyúgvásnak egész ideje alatt nagyon bésántzott, 's úgy gondolkozott hogy azt meg tathatja, és hogy mi nem egy hamar fogunk ott meg jelenni. — Ide van kárva annak capitulatioja, megparantsolta a' Korona hertzeg, hogy a' város szomszédságában fekvő hegy bésántzoltassék, mellyen már is 500 ember dolgozik. A' külső városok mind le pontatnak, 's annál fogva a' Luckau határa őrizet magát védelmező állapotba fogja helyhezetni. Annak földje Wittenberga előtt néhány mérföldre keresztül van végvár melly az ellenség hátrálásának nagyon kedvezett, és a' könnyű lovasságot az úzésben akadá-

lyoztatta. Azonban még is gyakran kivertett azon fekvéséből az ellenség.

Winzingerode Orosz Generálisnak fő hadi szállása, Augustus 30-ik napján Niemeckben volt; a' *Bülow* Generálisé, Augustus 31-ikén Treuenbriczenben, és September 1-ső napján Frohdorfsban. — A' következő napon a' Generál *Bülow* corpora a' Schwabecki és Feldheimi posztokba rukkolt bé, az ő előserege Marzahneban volt, az ellenség pedig Kropstädtben tartózkodott, de annak utóserege vagy arriergardéja viradtakor onnan hátrább ment, a' kit Generál *Borstell* csak nem Thiesenig úzott. — A' *Kraft* Oberster altálya, *Borstell* Oenerálnak segítségére, a' Kropstädti tetőkre ment. — Azon időben Generál *Dobschütz* a' Zahne mellett lévő tetőket, és magát a' várost is elfoglalta. — A' Generál *Bülow* corpusának egyéb része Marzahne mellett telepedett le.

A' *Kraft* Oberster kommandója alatt lévő Prusszus osatálysereg a' Grosz-Beerí verekedésnek szerentsés kimenetelét nagyon segítette, 's maga a' nevezett vezér is igen megkülömböztette magát. — A' Hessian-Homburgi hertzeg is munkás volt az eddig esett verekedésekben, és minden alkalmatossággal sok próbait adta személyes vitézségének, készségének és szorgalmatosságának. — Az ellenség, kinek bal szárnyát *Woronzoff*, *Orourk*, és *Czerniseff* Orosz Generálisok keményen szorongatták, egynehány próbait tett Coswig mellett, de mindenkor vissza veretett; Orosz Obrislajtinnant *Izbacha*, Sept. 3-ik napján, *Woronzoff* Generaltól a' Schmittenborfi ligetnek elvételére küldetett, mellyet ő szerentsésén végbe is vitt, és midőn a' négyszerte több ellenségtől körül vétettet volna, vele szembe szállott, magát leg jobb rendben, 's kevés veszteséggel által vágta. Azon időtől fogva *Schmittendorft* ismét visszavette Generál *Woronzoff*.

Az a' Frantzia osztály sereg, melly Schwerin alá nyomúlt vala, September 2-ik napján még ott volt, és a' magahátának védelmezésére Gedebuschba a' Dániai osztály sereget küldötte. — September 2-ik napján Generál *Walmoden* kündült olly fel tett tzzállal, hogy a' Warini és Neuklostri vidékeken *Vegesack* Generállal magát özve kaptsolhassa. — Az ellenségnek egymással való eggyesülését Generál *Tettenborn* két felé vágta, s külső strázsáit szüntelen nyughatatlankodtatta, Gedebüsch mellett 40 eleségestárszekerét elvette, minckutánna az azokat kísérő fegyveres embereket rész szerént le vágta, rész szerént széllyel üzte volna.

„Annak a' győzedelemnek következesei, mellyet Augustus 26-ik napján Széziában, a' Katsbach folyóvíz mellett nyert vala Generál *Blücher*, igen fontosak. Azon hólnap 30-ikán 14000-nél többre mentek az elfogattatott Frantziáknak számok, ezenkívül a' nyert ágyúk 80-ra, a' munitziós szekerek 300-ra teltek; a' *Puthod* Fr. Generál kommandója alatt volt osztály sereg, Augustus 29-ik napján, este Löwenberg mellett, fegyverét le rakta, három vagy négy száz ember, a' kik magokat a' fogságtól meg szabadítani igyekeztek, mindnyájan a' Böber folyóvízbe temetettek el. — Generál *Blücher* fő hadi szállása, Augustus 30-ik napján Löwenberg mellett Holsteinban volt, a' ki mind szüntelen üzette az ellenséget. — Generál *Beuningsen* azon hólnap 3-ikán maga egész armádiájával Boroszlóba marsirozott bé, onnan pedig Liegnitzbe, hogy *Blücher* Generállal egy lincában nyomúlhasson előbre.

Luckenwaldeből Augustus 31-ik napján. — Ezen hólnapnak 19, 20, és 21-ik napjii, a' mi városunkra nézve valóságos félelemnek napjai voltak. Egynéhány száz itt volt Kozákok, Augustus 19-ik napjan,

dél után 3 orakor a' városhól kimenavén, a' közel fekvő szőlő hegyekre húztak magokat, fülökbe menvén, hogy a' Reggioi hertzeg 6000 lovas, és 14000 gyalog Frantziákból, s Bavarusokból álló corpora, 20 darab ágyúval a' várost és az egész környéket elfoglalta légyen. Egész estig nyalagatták ugyan a' Kozákok a' Frantzia külső strázsákat, ejjel mindazáltal és a' következett nap is békét hagytanak; hanem dél utáni 5. orakor nagyobb számmal lenni láttattak a' szomszéd tetőkön, mellyből azt húzták ki, hogy a' hegyek háta megett egész Orosz corpus álljon lesbe. Arra való nézve mingyárt kimentek a' Frantziák a' városhól, hadi rendbe állottak a' mezón, ki vonatták ágyúikat, előbre nyomták lovas seregeiket, mellyet a' Kozákok megtámadó jelül vévén, az elebbre marsirozott Fr. lovasokat, a' nállók lévő haubitzákból lövöldöztek, s nagy hurra kiáltással mentek reájok. A' Frantzia lovasok között 19 ember meg ölelvén. és 50 sebhe esvén szöllyet ütöttek, a' kiket mindazáltal a' Frantzia gyalogságra bukkant Kozákok, mivel semmi gyalogság nem ment segítségkekre, üzöbe nem vehettek, hanem épen olly gyorsasággal mentek vissza a' hegyekre, a' millyennel azokról le mentek vala. — A' Kozák lovaknak sebes futásokról, és a' rajta ülöknek gyakorlottságokról, ebben a' rövid tsatázásban szembe ötlő jeles próbáját adta egy Kozák, a' ki bajtársaitól elszakasztatván, és sok Frantziáktól körülvétetvén, kezében volt dárdájával ugyan magának utat nyitott, de az két felé vágatván, annak hosszú nyelét elvetette, sebes vágatva a' város kapuján befutott, annak útzáit beuyargalta, a' piatzon egy gyalog Fr. katonát pisztolyával megsebesített, és az első kapuval által ellenben lévő kapun kinyargalt, és ha szintén lövöldöztek is reája a' Fr. vadászok, mindazáltal szerentséssén és épségben eljutott a' szőlőhegyeken állott bajtársaihoz.